

Begrundelse

Når der fokuseres på narkotikahandelen som den afgørende drivkraft bag de sorte penge og undergrundsøkonomien, skabes det indtryk at direktivet i for høj grad bygger på følelsen af afsky for de destruktive virkninger af narkotikamisbruget og lader hvidvaskningen af penge fra »almindelige, pæne« former for kriminalitet slippe billigt. Der bør også tænkes på, at udnyttelsen af afgiftsforskellene vil tage til efter Unionens udvidelse, når i øvrigt et flertal af medlemsstaterne vil stå uden for møntfællesskabet.

Afstemningsresultat

For: 49, imod: 36, hverken for eller imod: 10.

Det Økonomiske og Sociale udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om koordineringen af de sociale sikringsordninger«⁽¹⁾

(2000/C 75/11)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 9. september 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede José Isaiás Rodríguez García Caro til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 16. december 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 369. plenarforsamling af 26.-27. januar 2000, mødet den 27. januar 2000, følgende udtalelse med 78 stemmer for, 5 imod og 20 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. I juni 1971 vedtog Det Europæiske Økonomiske Fællesskab forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.

1.2. I januar 1967 vedtog ØSU på sin 59. plenarforsamling en udtalelse⁽²⁾ om denne forordning med en række kommentarer til den foreliggende tekst.

1.3. Siden denne forordning og forordning (EØF) nr. 574/72 om dens gennemførelse trådte i kraft, er der foretaget flere ændringer for at tilpasse bestemmelserne til udviklingen i den nationale lovgivning, de bilaterale aftaler, som medlemsstaterne har indgået i tidens løb, og de udvidelser af Fællesskabet, der har fundet sted siden 1971.

1.4. I 1992 erkendte Det Europæiske Råd på sit møde i Edinburgh⁽³⁾, at der var behov for en generel revision af lovgivningen for at forenkle koordineringsreglerne.

I Kommissionens meddelelse »Handlingsplan for arbejdskraftens frie bevægelighed«⁽⁴⁾ fra 1997 blev der i punkt 3.1.6 bebudet et forslag til revision og forenkling af forordning (EØF) nr. 1408/71 som et vigtigt og nødvendigt led i de foranstaltninger, der skal fjerne hindringerne for den fri bevægelighed og mobiliteten i Den Europæiske Union.

1.5. I sin udtalelse af 28. maj 1998 om denne meddelelse⁽⁵⁾ støttede ØSU revisionen af forordning (EØF) nr. 1408/71, som skulle forenkle og forbedre koordineringen af medlemsstaternes socialsikringsordninger.

(1) EFT C 38 af 12.2.1999, s. 11.

(2) EFT C 64 af 5.4.1967.

(3) Det Europæiske Råds møde i Edinburgh, 11.-12.12.1992. Formandskabets konklusioner (SN 456/92).

(4) KOM(97) 586 endelig udg.

(5) EFT C 235 af 27.7.1998, s. 82.

1.6. Ligeledes understreges det i udtalelsen⁽¹⁾ om »Socialt handlingsprogram 1998-2000«⁽²⁾, som blev vedtaget på ØSU's plenarforsamling den 9. september 1998, at socialsikringsordningerne må forbedres og tilpasses de skiftende vilkår på arbejdsmarkedet for at opretholde det høje kvalitetsniveau i socialsikringen i Europa.

2. Hovedlinjerne i forslaget til forordning

2.1. De to vigtigste mål med forslaget er forenkling og forbedring af den gældende forordning.

2.1.1. Forenklingen består i en væsentlig afkortning af forordningens tekst.

2.1.2. Forbedringen består i en udvidelse af anvendelsesområdet til borgere, der hidtil ikke har været udtrykkeligt omfattet, såsom studerende, tredjelandsstatsborgere, der er tilknyttet en social sikringsordning i en hvilken som helst medlemsstat, og efterlønsmodtagere.

2.2. Det skal understreges, at grundlaget for koordineringen af de sociale sikringsordninger er ligebehandlingsprincippet, ifølge hvilket de borgere, som er omfattet af forordningen, har samme rettigheder og pligter som statsborgerne i den medlemsstat, hvori de er bosat og/eller arbejder.

Dette princip er baseret på tre væsentlige forudsætninger, nemlig ligestilling af begivenheder, sammenlægning af perioder og bevarelse af rettigheder uden hensyn til, hvor den forsikrede er bosat.

Som det anføres i begrundelsen for forslaget, ville retten til fri bevægelighed uden denne koordinering kun eksistere på papiret, eftersom der sandsynligvis ikke ville være nogen, som ville udøve denne ret, hvis de rettigheder, man har erhvervet i en anden medlemsstat, derved fortabes.

2.3. Det forordningsforslag, som ØSU har fået forelagt, består af seks afsnit. Afsnit I og III indeholder henholdsvis almindelige bestemmelser og særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser. Afsnit II fastsætter, hvilken lovgivning der skal anvendes. Afsnit IV omhandler Den Administrative Kommission for Koordineringen af De Sociale Sikringsordninger. Afsnit V indeholder forskellige bestemmelser, og afsnit VI fastsætter overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser.

3. Generelle bemærkninger

3.1. ØSU bifalder generelt det foreliggende forslag, med forbehold af de generelle og særlige bemærkninger, der fremsættes i det følgende.

(1) EFT C 407 af 28.12.1998, s. 187.

(2) KOM(1998) 259 endelig udg.

Selv om det i begrundelsen for forslaget anføres, at der er tale om en revision og en forenkling af forordning (EØF) nr. 1408/71, har forslaget i realiteten en større rækkevidde, idet det indeholder betydelige ændringer i de nugældende bestemmelser.

3.2. ØSU glæder sig over, at der fortsat sker fremskridt med hensyn til ligebehandlingen af borgerne i EU.

3.3. Den omstændighed, at nye personkredse vil kunne nyde godt af de rettigheder, der fastsættes i forordningen, fastholder og styrker bevidstheden om, at der arbejdes for et Borgernes Europa.

Det må gøres klart over for befolkningen i medlemsstaterne, at et Europa uden grænser fremmer den fri bevægelighed ikke kun for kapital og varer, men også for mennesker.

3.4. Det vedholdende ønske om at forbedre koordineringen af de sociale sikringsordninger kommer klart til udtryk i de mange forslag til revision af forordning (EØF) nr. 1408/71, som Kommissionen i tidens løb har fremsat. Nogle af disse forslag kommer næsten samtidig med denne generelle revision af forordningen.

ØSU udtrykker tilfredshed med, at EU-institutionerne til stadighed er bevidste om dette sociale aspekt.

3.5. Forbedringen af de sociale sikringsordninger er ubestrideligt et vigtigt skridt fremad, men særtrækkene i de enkelte medlemsstaters lovgivning bør respekteres.

3.6. De vanskeligheder, der stiller sig i vejen for den fri bevægelighed, kan gå ud over borgernes ret til arbejde. Det foreliggende forslag er efter ØSU's mening et positivt bidrag til afskaffelse af hindringerne for EU-borgernes grænseoverskridende mobilitet, selvom der stadig er lang vej tilbage.

3.7. I betragtning af dette vigtige forordningsforslags kompleksitet, Rådets og Parlamentets valg af arbejds metode, samt de ændringer, som teksten sandsynligvis vil gennemgå under Rådets skiftende formandskaber, vil ØSU på passende vis og med forbehold af nedenstående betragtninger løbende følge den videre behandling af dette forslag.

3.8. Forbedringen og forenklingen af forordningen bør også give sig udtryk i en forenkling af de administrative procedurer for behandlingen af borgernes ansøgning om ydelser. Ved den videre tilpasning af forordningen bør der indarbejdes nogle mekanismer, som giver mulighed for enklere og smidigere procedurer for såvel arbejdstagerne som virksomhederne.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Artikel 2

I denne artikel fastsættes forordningens materielle anvendelsesområde, dvs. de ydelser, som forordningen vedrører.

I tekstens første afsnit, som omhandler de pågældende ydelser, benyttes på spansk ordet »principalmente« (O.a.: »hovedsagelig«). Denne formulering kan enten betyde, at de opremsede ydelser betragtes som de vigtigste ydelser inden for socialsikringen, eller at forordningen hovedsagelig finder anvendelse på de ydelser, som figurerer på listen, men også omfatter andre ydelser, som ikke figurerer på den nævnte liste.

En åben liste over omfattede ydelser kan således på grund af sin manglende præcision give anledning til retsuskikkerhed og få uønskede virkninger.

4.2. Artikel 6 og 7

I disse artikler hedder det, at »denne forordning træder, både hvad angår dens personkreds og saglige anvendelsesområde, i stedet for enhver overenskomst om social sikring«. Senere hedder det i artikel 7 under omtalen af »definitioner«, nemlig i tredje afsnit under litra h), at udtrykket »lovgivning« ligeledes omfatter »overenskomster om social sikring, der er indgået mellem to eller flere medlemsstater eller mellem en eller flere medlemsstater og en eller flere stater, som ikke er medlem af Den Europæiske Union«. I princippet forekommer dette at være i modstrid med indholdet af artikel 6, og det er derfor nødvendigt at præcisere forslaget på dette punkt. I øvrigt ville det være bedst at vente med definitionerne til den sidste fase i udarbejdelsen af forordningen.

4.3. Artikel 8

4.3.1. I artikel 8, stk. 3, bør det fastsættes, at bestemmelserne i artikel 14, litra b), i forordning (EØF) nr. 1408/71 opretholdes.

4.3.2. ØSU konstaterer, at der rejser sig problemer for de personer, som varetager repræsentative opgaver ved EU's institutioner; hertil hører ansatte i medlemsstaternes erhvervs- og interesseorganisationer. Kommissionen bør derfor nøje undersøge, hvilken lovgivning denne persongruppe skal være omfattet af.

4.4. Artikel 9, stk. 1

Denne artikel fastsætter særlige regler for bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes på lønmodtagere, som udsendes til en anden medlemsstat.

Den nye tekst svarer i vid udstrækning til de gældende regler for social sikring. Der vil fortsat være mulighed for, at to medlemsstater giver tilladelse til undtagelse fra bestemmelserne. Derimod ophæves undtagelsesbestemmelsen i den gældende forordnings artikel 14, stk. 1, litra b). I henhold til denne bestemmelse kan den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvortil arbejdstageren er udsendt, forlænge den periode, hvorunder arbejdstageren er dækket af socialsikringen i hjemlandet (med højst 12 måneder).

ØSU mener, at undtagelsesreglen i artikel 14, stk. 1, litra b), i den gældende forordning (EØF) nr. 1408/71 skal bibeholdes. Visse højt kvalificerede stillinger inden for forskning og udvikling, etablering af nye teknologier eller andre strategiske tjenester, hvor man fra starten ved, at udstationeringen vil være på over 12 måneder, er en problemstilling, som Kommissionen må undersøge nærmere.

4.5. Artikel 10

Det drejer sig her om personer, som har lønnet beskæftigelse i en eller flere medlemsstater. I stk. 1 og 2 anvendes gentagne gange udtrykket »hovedbeskæftigelse«.

Det er arbejdstagerens hovedbeskæftigelse, der er bestemmende for, hvilken lovgivning, der finder anvendelse.

Det anvendte udtryk er tvetydigt og giver ikke tilstrækkeligt grundlag for at afgøre, hvilken lovgivning der finder anvendelse på arbejdstageren. Dets betydning vil blive klarlagt, når EF-Domstolen (inden længe) afsiger sin dom i Fitzwilliam-sagen (som nu er optaget til dom).

De personer, som opfylder betingelserne i denne artikel, har krav på behørig retssikkerhed, hvorfor Kommissionen klart bør definere, hvad begrebet »hovedbeskæftigelse« dækker. Der bør opstilles målelige kriterier, så der ikke levnes den mindste plads til vilkårlig eller subjektiv anvendelse af bestemmelsen. Det er derfor nødvendigt at tage hensyn til EF-Domstolens ventede afgørelse om dette spørgsmål.

4.6. Artikel 18

Med formuleringen »... ikke kan ydes inden for den nødvendige frist« sidst i denne artikel opretholdes tvetydigheden i artikel 22, stk. 1, litra c), i den gældende forordning. Derfor er det på sin plads at tilføje følgende »... forudsat at denne vurdering foretages efter lægelige kriterier«.

I øvrigt fremgår det af Domstolens dom i sagerne Kohl⁽¹⁾ og Decker⁽²⁾, at godtgørelse af udgifter til lægebehandling, der er afholdt i en anden medlemsstat, for øjeblikket skal gives uden forhåndstilladelse efter satserne i oprindelseslandet.

For at kunne fastslå den nøjagtige rækkevidde af disse to domme må man afvente Domstolens nærmere afklaring af spørgsmålet først og fremmest i forbindelse med to verserende sager (Vanbraeckel og Smits-Peerboms) samt resultatet af den undersøgelse, som Kommissionen er ved at udarbejde om dette emne.

4.7. Artikel 20

I stk. 3 tales der om »de øvrige pensionister«. Dette udtryk kan give anledning til tvivl, fordi det ikke kan fastslås, om det går på de personer, som oppebærer en national pension, eller på personer, som er pensioneret i kraft af lovgivningen i bopælslandet (alle).

Desuden kan man udlægge af denne artikels ordlyd, at pensionister, som flytter til en anden medlemsstat, vil blive dobbelt bidragspligtige. ØSU opfordrer Kommissionen til at gøre denne artikel mere klar.

4.8. Artikel 26

I stk. 1 tales der om »refunderes fuldt ud« og i den særlige kommentar til denne artikel hedder det »refunderes fuldt ud«, hvorefter der står følgende tilføjelse: »Denne refusion foretages på grundlag af de faktiske udgifter«. Man bør tale om faktiske udgifter, når disse kan fastslås. I modsat fald bør refusionen finde sted på basis af de gennemsnitlige udgifter.

4.9. Artikel 33

I stk. 3 bør der henvises til »ydelse efter den relevante ordning« i stedet for til »ydelse efter den almindelige ordning, eller, hvis en sådan ikke findes, efter den for arbejdere eller funktionærer gældende ordning, alt efter omstændighederne«, idet der også kan være tale om bidrag til andre særlige ordninger såsom ordninger for selvstændige eller tjenestemænd, som udelukkes med den foreslåede formulering.

4.10. Artikel 43

Bestemmelsen giver i den fremlagte form ikke tilstrækkelig garanti for, at der vælges den højst mulige ydelse, når

beregningen foretages på grundlag af lovgivningen i én enkelt medlemsstat. Hvis arbejdstageren bliver syg på grund af arbejde, der udføres i mere end én medlemsstat, skal der være garanti for, at sygedagpengene fastsættes på det grundlag, der er mest gunstigt for arbejdstageren.

4.11. Artikel 50, stk. 3

Heri fastsættes det, at arbejdstageren — for at bevare retten til arbejdsløshedsunderstøttelse — skal vende tilbage til den kompetente medlemsstat, hvis han/hun ikke har fundet beskæftigelse inden for 6 måneder efter sin udrejse. I den gældende forordning er denne periode begrænset til 3 måneder. ØSU støtter forslaget om at forlænge perioden fra 3 til 6 måneder. Efter ØSU's opfattelse er en tidsmæssig begrænsning fortsat berettiget i betragtning af de betingelser for udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse, der gælder i mange lande, og de utilstrækkelige kontrolmekanismer.

4.12. Artikel 55

ØSU anser det for nødvendigt at anstille følgende overvejelser:

— Denne artikel vedrører to typer særlige ydelser, som tilkendes enten på grundlag af en trangsvurdering eller efter konstatering af et handicap.

Eftersom de to typer ydelser er af forskellig art, oprindelse og kontekst, bør de holdes adskilt i to artikler under samme kapitel, således at de kan reguleres særskilt.

— ØSU bemærker, at det i stk. 1 nævnte bilag I står tomt i det foreliggende forordningsforslag.

Følgelig er det uvist, hvilke konkrete ydelser der er omfattet af artikel 55.

— Hvad angår ydelser til handicappede er ØSU af den opfattelse, at ydelser, der i Domstolens retspraksis betegnes som »blandede sociale ydelser«, ikke bør være omfattet af bopælskravet.

4.13. Afsnit IV

ØSU kan tilslutte sig bestemmelserne i dette afsnit om, hvilken sammensætning og opgaver Den Administrative Kommission for Koordineringen af De Sociale Sikringsordninger skal have.

⁽¹⁾ Sag C-158/96.

⁽²⁾ Sag C-120/95.

Dog mener ØSU, at der i samme afsnit bør henvises til det rådgivende udvalg for EF-arbejdstageres frie bevægelighed og sociale sikring, herunder dets sammensætning og opgaver, i overensstemmelse med Kommissionens forslag til afgørelse⁽¹⁾.

Sammenlægningen af de to eksisterende udvalg har allerede fået ØSU's støtte i udtalelsen om Kommissionens meddelelse om handlingsplan for arbejdskraftens frie bevægelighed, dog under forbehold af, at dette organ får større kapacitet. Kommissionen har fremlagt et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om nedsættelse af et fælles rådgivende udvalg for fri bevægelighed og social sikring.

Derfor bør der i den foreliggende forordning henvises til ovennævnte nye rådgivende udvalg, og dets opgaver i forbindelse med koordinering af de sociale sikringsordninger bør udtrykkeligt anføres.

4.14. Artikel 59

Denne artikel omhandler samarbejdet mellem medlemsstaterne. Bestemmelsen i stk. 4 afspejler respekt for EU-borgernes ret til at udtrykke sig på deres eget sprog. Heri fastsættes det,

⁽¹⁾ EFT C 344 af 12.11.1998.

at begæringer og andre dokumenter skal accepteres, selv om de er affattet på en anden medlemsstats sprog.

ØSU glæder sig over denne bestemmelse, som er udtryk for tolerance og respekt for borgernes kulturelle identitet. Med dette initiativ understreges Europas sproglige og kulturelle mangfoldighed.

4.15. Artikel 62

De aktiviteter, som kan finansieres af EU, omfatter oplysning af borgerne. I denne artikels andet led nævnes nogle eksempler på mulige foranstaltninger til opfyldelse af dette mål, men de er efter ØSU's mening alt for begrænsede og vil have ringe gennemslagskraft i offentligheden.

Det ville være bedre at koncentrere finansieringen af informationsindsatsen om oplysningskampagner i massemedierne rettet specielt mod de persongrupper, der ikke tidligere har været omfattet af koordineringsreglerne, såsom studerende og offentligt ansatte.

4.16. ØSU konstaterer ligesom i forbindelse med artikel 55, at bilag II om særregler, hvortil der henvises i artikel 67, står tomt.

Bruxelles, den 27. januar 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg